

'No', de Jean Serra

per Sonya Torres Planells

*Je veux entretenir aujourd'hui le public d'un homme singulier,
originalité si puissante et si décidée, qu'elle se suffit à
elle-même et ne recherche même pas l'approbation.*

Charles Baudelaire

*Sólo la creación apasionada
triunfa del olvido*

Antonio Machado

El dia que ens trobarem per primer cop no calgueren presentacions, tan sols una mirada clara de mutu reconeixement i proximitat fraternal, i un llibre a les mans.

Tampoc els seus poemes necessiten grans pròlegs perquè, nus i plaents, ens porten vers la complicitat empàtica dels sentiments. Ja fa dies que ens acompanyen, i als prestatges de la nostra cambra hi ha ja molts títols: *Poema al pare, Herència clara, Camins, Ucs literaris, Caps de fil, Per arribar a ser, Estroncar el soroll, Sense anar més lluny...*

Així mateix, l'obra plàstica de Jean Serra és essència viva i, com a tal, ens comunica allò que vol dir en la forma que li és pròpia: matèria, llum i color.

A les obres de Jean Serra hi ha una preocupació per l'experimentació tècnica que fa evident un acurat treball formatiu. Aviat va observar Don Kunkel una incipient vocació vers les arts a un nen que llavors sols tenia nou anys. Aquest interès el va portar a l'Escola d'Arts i Oficis d'Eivissa, on va estudiar cinc anys dibuix artístic i dibuix lineal, modelat i història de l'art. Com ell mateix recorda: "El dibuix, per a mi, és fonamental, i està tan arrelat a la meua infància com els llibres il·lustrats amb què primer vaig començar a aprendre a llegir". Però també es va despertar llavors una apassionada vocació vers la creació literària que acabaria absorbint la seva dedicació, tot i així sense abandonar mai l'interès per les arts plàstiques en general i, en particular, per la tècnica pictòrica, la qual desenvoluparà al llarg dels anys d'una forma autodidacta i exigent.

Aquesta primerenca vocació ens porta inevitablement a centrar el nostre interès en uns antecedents i un entorn configuradors d'una receptiva sensibilitat creadora. Per començar, cal dir que hi ha un vincle professional i afectiu vers tot allò que forma part d'un passat formatiu i informatiu, la qual cosa trobem a les manifestacions artístiques de l'Eivissa dels anys 60 i 70. El seu primer referent és sens dubte l'artista americà resident a Eivissa Don Kunkel. En ell Jean Serra va observar l'esforç de l'expressió sintètica de la idea, la meticulositat i laboriositat del treball analític, i hi va compartir un selecte entorn artístic: "Jo passava moltes hores a casa de Kunkel i de van der Voort. Allí vaig veure obres de Bechtold, Broner i d'altres. Vaig conèixer Elmyr de Hory. Als anys

seixanta ells organitzaren a Dalt Vila exposicions d'importants pintors abstractes de l'època. En record una de Tàpies i a ell creuant, el dia de la inauguració, la plaça de Vila". El que més li ha pogut interessar del mestre són l'harmonia de les seves creacions, l'exemple personal i la seva actitud mental, que queden reflectits en les idees que es poden desprendre d'aquestes paraules:

*L'art és una aportació contínua
de l'individu, una forma de
manifestar-se com la mateixa vida.*

*La pintura abstracta és una
depuració de la naturalesa.*

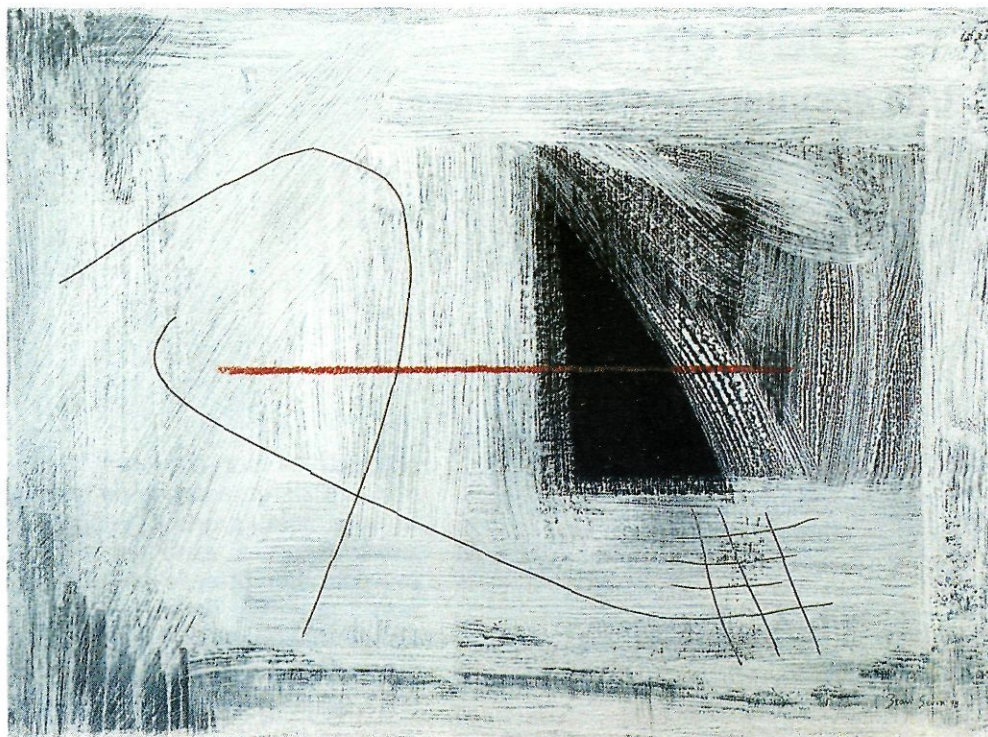
*També consider la pintura com
una meditació o una reflexió.*

*La pintura implica una
actitud meditativa davant l'obra
d'art.¹*

Altres referents pròxims són Antoni Marí Ribas "Portmany", amic íntim del seu pare, a qui freqüentava i admirava; i també Vicent Calbet, amic que li va saber transmetre —com Jean Serra ens recorda— que "el més important és ser autèntic, aprofundir en el coneixement de la naturalesa i

Sense títol, 1998. Tècnica mixta damunt cartó, 56 x 82 cm.

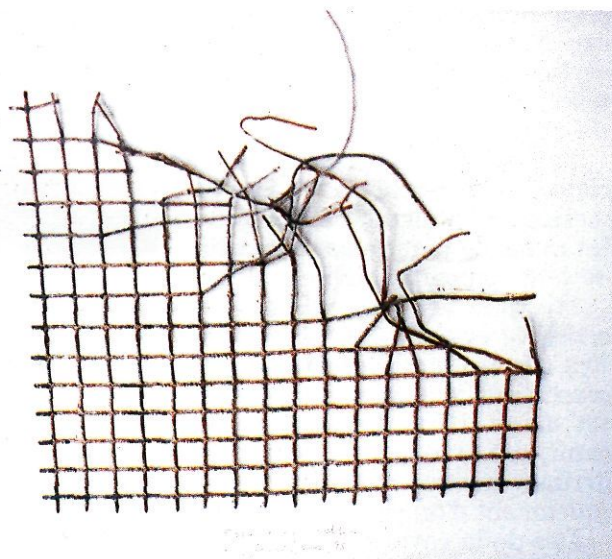
Ratlla vermella,
1998. Tècnica mixta
damunt cartó,
42 x 56 cm.

les coses, seguir el propi camí sense tenir pressa ni competir amb ningú ni amb un mateix".²

Pel que fa a l'aspecte estilístic, dels artistes més pròxims a Jean Serra cal destacar una clara predilecció per la línia traçada per l'informalisme matèric d'Erwin Bechtold i el seu profund sentit de la severitat; i també per Erwin Broner, pel seu característic esperit de simplicitat, i l'extraordinari valor de la textura d'Antoni Tàpies.

Les àmplies inquietuds intel·lectuals de Jean Serra faran que al llarg de la seva vida sempre estigui envoltat d'amics artistes. Així, al seu entorn més proper trobem Pere Planells, Toni Cardona, Leopoldo Irriguible, Gilbert Herrenys, Rafel Tur Costa, Michel Buades, Enric Riera i Miquel Marí, entre d'altres. Artistes de les més diverses tendències que comparteixen, però, un especial esperit transgressor amb una important i personal creació d'avantguarda a les Pitiüses.

Com a àvid lector, no podia faltar a la seva biblioteca una acurada selecció dels mestres clàssics i moderns de la teoria i la creació artística. En aquest sentit veig un notable interès vers tot allò que diuen els mateixos artistes, com Vincent van Gogh a *Les Cartes a Théo*, Paul Klee al seu *Dietari*, Vasili Kandinski a *De l'espíritual en l'art*, Antoni Tàpies a *L'experiència de l'art*, Albert Ràfols-Casamada a *D'un mateix traç*, Joaquim Torres i García a *Escrits sobre art*, i tants d'altres que formen part

*Esperit
de rebel·lia*, 1998.
Acrílic i filferro
damunt cartó, 42 x 56 cm.

d'un ample fons documental en la recerca d'una identitat pròpia que beu de les fonts més eclèctiques i enriquidores.

L'exposició de la qual hem pogut gaudir sota el títol *No*, ha estat un autèntic regal per a l'intel·lecte. Allà ens hem trobat els amics, i la mare, i els germans que porten records d'exili... Perquè aquest *no* és ple de sentit i porta flaires de guerra, misèria, feixisme, explotació..., tot allò que és ben present a cadascuna de les obres de Jean Serra, com dissortadament encara ho és també al nostre entorn. Així mateix, hi ha, però, la confiança en l'esperit alliberador de l'home i el clam de la força de la unió per arribar a un món millor. Per tant, hem de saber agrair l'esforç del creador que de modest material de deixalla sap fer un instrument universal de comunicació. ■

1 Extracte del propi Jean Serra, a l'obra de Don Kunkel *Siete caminos hacia la abstracción*. Museu d'Art Contemporani d'Eivissa, 1977.

2 Idea present en la tradició representada per les paraules de John Ruskin: "Recorda que no pots fer res meravellós si t'esperona la competitivitat. No pots fer res de noble a partir de l'orgull".